

ОСНОВНІ НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПСИХОЛОГІЯ»

Дослідження за спеціальністю мають бути спрямовані на вирішення фундаментальних і прикладних завдань психології відповідно до таких основних напрямів:

Теоретико-методологічні засади психологічної науки.

Категоріальний апарат психологічної науки, наукове пізнання, наукове знання, наукове дослідження, експеримент, проблема, гіпотеза, принцип, закон, закономірність, факт, система, концепція, теорія, онтологія, гносеологія, епістемологія, методологія, метод, методика, науковий підхід, норма діяльності, парадигма, дедукція, індукція, трансдукція, аналіз, синтез, класифікація, систематизація, моделювання, концептуалізація; основні тенденції розвитку сучасної психології; поняття, уявлення про сутність і специфіку методології психології як системи принципів і способів організації та побудови теоретичної й практичної наукової діяльності; психологічні категорії і поняття; сутність основних методологічних проблем сучасної психології; принципи і методи наукового пізнання; концептуальний базис наукової психології; закономірності формування категоріального ладу наукової психології; науково обґрунтоване оперування понятійним апаратом сучасної психології; цілісне уявлення про специфіку методології психології; фундаментальні методологічні принципи та змістовні проблеми психології; методологічні підходи, парадигми, теорії і методи психології; планування та здійснення науково-дослідної роботи на релевантній для сучасної психології теоретико-методологічній основі; деонтології та етики наукового дослідження в психології; співвіднесення специфічних завдань, що виникають у науково-дослідній практиці з контекстом фундаментальних проблем психології; практичне застосування знань щодо теорії та методології психології в організації самостійної науково-дослідницької роботи.

Психологія особистості. Соціальна психологія.

Теорії особистості; психічні властивості особистості, індивідуальні особливості та відмінності; закономірності становлення й розвитку особистості; компоненти структури особистості; потреби, мотиви та мотивація особистості; сутнісні характеристики темпераменту, здібностей особистості; адаптаційні можливості особистості; психологія навчання та виховання; методологія системного підходу до розгляду особистості; теоретичні підходи до вивчення людини; роль процесів самопізнання в психічному розвитку особистості; внутрішні та зовнішні психічні ресурси особистості; структура Я-концепції особистості та її етапи розвитку; статево-рольові стереотипи; методи та процедури дослідження Я-концепції, самоактуалізації, самоефективності, внутрішніх ресурсів, самооцінки особистості; особистість у інформаційному полі.

Психолого-педагогічні основи творчості та обдарованості.

Види творчої діяльності; психофізіологічні основи творчості; основні теорії сучасної психології творчості та перспективні напрямки її розвитку; методи психології творчості; характеристики креативності, методи діагностики креативності; риси творчої особистості; творчий потенціал; творчі здібності, рівні творчих здібностей; шляхи стимулювання творчої праці; психологічні засади і фактори творчого процесу; генезис здібностей та обдарованості; методи ефективної організації творчого пошуку; мотивація творчої діяльності; етапи творчого пошуку; розвиток

творчих та інтелектуальних здібностей; стимулювання творчої діяльності; особливості організації творчої праці та керівництва творчим колективом.

Практична психологія.

Загальні поняття психологічної практики; принципи організації психологічної практики; методологічні та наукові основи психологічної практики; структура типів психологічної практики; модель діяльності практичного психолога; психодіагностика як основа практичної діяльності психолога; процедури та методи психодіагностики, завдання психодіагностичного обстеження; психологічне консультування в діяльності практичного психолога; види психологічного консультування, їх специфіка; критерії ефективності професійної діяльності консультанта; поняття психологічної корекції, аналіз категорії норми; зміст та методи психокорекційної роботи; специфіка психокорекційного процесу.

Психологія професійної освіти, організаційна психологія та психологія праці.

Психологія професійної діяльності; професійне становлення та зростання особистості; психологічне професіостворення (принципи, методи психологічного вивчення окремих професій, класифікація професій); трудовий процес, його компоненти; методики вивчення психічних процесів, станів і властивостей, що проявляються у трудовій діяльності; профілактика травматизму та аварійності; людина і праця: психологічна характеристика суб'єкта праці; психологічне професіографування; методи психології праці; психологія мотивації професійної діяльності; функціональні стани людини у праці; удосконалення й підвищення ефективності та безпеки праці; психологічні проблеми формування і збереження професійних кадрів: профорієнтація, профінформація, профвиховання, профконсультація, профпідготовка і перепідготовка.

Вікова психологія та фізіологія. Психологія здорового способу життя.

Загальні теоретичні й методологічні основи вікової психології; предмет та завдання вікової психології; уявлення про розвиток як системне утворення; закономірності і динаміка психічного розвитку та формування особистості в онтогенезі; періодизація психічного розвитку особистості, особливості розвитку людини у різні вікові періоди; рушійні сили психічного розвитку; закономірності психічного розвитку; поняття про сенситивні періоди та затримку психічного розвитку; основні проблеми навчання, учіння, виховання особистості на різних етапах вікового розвитку та особливості педагогічної діяльності; фактори психічного розвитку; роль спадковості та середовища у формуванні особистості; кризові явища у психічному розвитку особистості; класифікація криз; загальна характеристика вікових та ненормативних криз; методи та особливості побудови та проведення досліджень в галузі вікової та педагогічної психології; дослідження загальних закономірностей онтогенезу психічних процесів, станів та якостей індивіда; застосування методів психології на практиці; модель урахування індивідуальних особливостей в онтогенезі.